

SELECȚIE DE HOTĂRĂRI PRONUNȚATE DE CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE ÎN SEMESTRUL I AL ANULUI 2025

Gabriela Dănilă*

1. Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 27 februarie 2025 pronunțată în cauza C-203/22, *CK vs. Magistrat der Stadt Wien cu participarea Dun & Bradstreet Austria GmbH*, publicată în Repertoriul electronic sub nr. ECLI:EU:C:2025:117

Cuvinte-cheie: Protecția datelor cu caracter personal – Regulamentul GDPR – Proces decizional automatizat incluzând crearea de profiluri – «Scoring» – Aprecierea bonității unei persoane fizice – Accesul la informații pertinente privind logica utilizată pentru crearea de profiluri – Verificarea exactității informațiilor furnizate – Secret comercial – Date cu caracter personal ale unor terți

Starea de fapt: Trimiterea preliminară a fost formulată în cadrul unui litigiu între CK, pe de o parte, și Consiliul Municipal al Orașului Viena, pe de altă parte, în legătură cu executarea silită a unei hotărâri judecătorești prin care Bisnode Austria GmbH, devenită Dun & Bradstreet Austria GmbH (societatea „D & B”), o întreprindere specializată în furnizarea de evaluări de credit, a fost obligată să îi furnizeze lui CK informații pertinente privind logica utilizată pentru crearea de profiluri cu privire la datele sale cu caracter personal.

În această cauză, CJUE a clarificat limitele dreptului de acces al persoanei vizate, reglementat de Art. 15 din Regulamentul GDPR, în mod concret raportat la dispozițiile Art. 22 din Regulamentul GDPR, care se referă la procesul automatizat de prelucrare a datelor cu caracter personal și la modul cum se aplică acest drept atunci când sunt incidente secrete comerciale.

Lui CK i s-a refuzat de către un operator de telefonie mobilă încheierea/prelungirea unui contract de telefonie mobilă care ar fi presupus plata lunară a sumei de zece euro pentru motivul că, potrivit unei evaluări a creditului său, efectuate cu mijloace automatizate de D & B, nu avea bonitate financiară suficientă. În

* Selecția a fost realizată de Gabriela Dănilă, avocat în Baroul Cluj, contact: av.gabrieladanila@gmail.com. Sursa primară este reprezentată de pagina oficială a CJUE, <https://curia.europa.eu/>; în situația în care există și alte surse accesate, acestea vor fi evidențiate punctual în notele de subsol.

acest context, CK a sesizat autoritatea națională de protecție a datelor, care a obligat ulterior D & B să comunice persoanei fizice informațiile care stau la baza logicii utilizate în procesul decizional automatizat bazat pe datele cu caracter personal ale CK.

D & B a formulat o acțiune împotriva deciziei autorității de protecție a datelor cu caracter personal, invocând faptul că, din cauza unui secret comercial protejat, aceasta nu trebuia să îi comunice lui CK informații suplimentare față de cele care îi fuseseră deja furnizate.

Prin Decizia din 23 octombrie 2019, instanța a constatat că D & B a încălcat Art. 15 alin. (1) lit. (h) din Regulamentul GDPR prin faptul că nu i-a furnizat lui CK informații pertinente cu privire la logica utilizată în procesul decizional automatizat bazat pe datele cu caracter personal referitoare la CK sau, cel puțin, prin faptul că nu a motivat suficient imposibilitatea de a furniza aceste informații. Instanța a arătat că D & B nu îi furnizase lui CK explicații suficiente care să îi permită să înțeleagă cum s-a stabilit pronosticul cu privire la probabilitatea comportamentului său viitor („score”), pe care această întreprindere i-a comunicat-o cu precizarea că, pentru a obține acest „score”, fuseseră „agregate în mod echivalent” anumite date sociodemografice ale lui CK. Decizia a rămas definitivă și este executorie în temeiul dreptului austriac. Cu toate acestea, cererea de executare silită formulată de CK a fost respinsă pentru că D & B și-ar fi îndeplinit în mod suficient obligația de informare, deși respectiva societate nu a furnizat nicio informație suplimentară după pronunțarea deciziei.

CK a formulat o acțiune împotriva deciziei prin care s-a respins cererea de executare silită, iar instanța de trimitere consideră că, în temeiul dreptului austriac, este ținută să pună în executare decizia, ceea ce ar presupune să stabilească actele concrete pe care D & B este obligată să le execute.

Texte relevante: Art. 15 alin. (1) lit. (h) și Art. 22 din Regulamentul GDPR, Art. 2 pct. 1 din Directiva (UE) 2016/943 a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2016 privind protecția know-how-ului și a informațiilor de afaceri nedivulgate (secrete comerciale) împotriva dobândirii, utilizării și divulgării ilegale.

Hotărârea Curții: „1) Articolul 15 alineatul (1) litera (h) din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) trebuie interpretat în sensul că, în cazul unui proces decizional automatizat incluzând crearea de profiluri în sensul articolului 22 alineatul (1) din acest regulament, persoana vizată poate solicita operatorului, cu titlu de „informații pertinente privind logica utilizată”, ca acesta să îi explice, cu ajutorul unor informații pertinente și într-un mod concis, transparent, inteligibil și ușor accesibil, procedura și principiile aplicate în mod concret pentru a prelucra cu mijloace automatizate datele cu caracter personal referitoare la această persoană în scopul obținerii unui anumit rezultat, cum ar fi un profil de bonitate.

2) Articolul 15 alineatul (1) litera (h) din Regulamentul 2016/679 trebuie interpretat în sensul că, în situația în care operatorul consideră că informațiile care trebuie furnizate persoanei vizate în conformitate cu această dispoziție conțin date ale unor terți protejate prin acest regulament sau secrete comerciale în sensul articolului 2 punctul 1 din Directiva (UE) 2016/943 a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2016 privind protecția know-how-ului și a informațiilor de afaceri nedivulgate (secrete comerciale) împotriva dobândirii, utilizării și divulgării ilegale, respectivul operator este obligat să comunice aceste informații pretins protejate autorității de supraveghere sau instanței competente, cărora le revine obligația de a pondera drepturile și interesele în cauză pentru a stabili întinderea dreptului de acces al persoanei vizate prevăzut la articolul 15 din regulamentul amintit”.

2. Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 23 ianuarie 2025 pronunțată în cauza C-421/23, EX cu participarea Ministère public, Office national de sécurité sociale (ONSS), publicată în Repertoriul electronic sub nr ECLI:EU:C:2025:36

Cuvinte-cheie: Lucrători migranți – Securitate socială – Legislație aplicabilă – Lucrători detașați – Certificate A 1 pretins emise de instituția competentă să elibereze aceste certificate — Obligația autorităților statului membru gazdă de a iniția o procedură de dialog și de conciliere în vederea stabilirii existenței unor fraude

Starea de fapt: EX, un întreprinzător portughez, a angajat, prin intermediul mai multor societăți, 650 de lucrători de cetățenie portugheză care au fost detașați pe teritoriul Belgiei în cursul anilor 2012-2017 pentru a lucra pe șantiere de construcții. Detașarea a fost realizată prin certificate A 1 pretins emise, în temeiul Regulamentului nr. 883/2004, de instituția portugheză competentă să elibereze acest tip de certificate, pentru a atesta, în temeiul Art. 19 alin. (2) din Regulamentul nr. 987/2009, afilierea lucrătorilor în cauză la regimul de securitate socială portughez pe perioada detașării.

Printr-o hotărâre din 10 noiembrie 2021, un tribunal din Belgia l-a declarat pe EX vinovat de săvârșirea mai multor infracțiuni în materia fraudelor cu privire la contribuțiile la asigurările sociale și uz de fals. În acest context, instanța a constatat, în primul rând, că documentele sub formă de certificate A 1 prezentate de EX erau documente false care nu au fost emise de autoritățile portugheze, ceea ce inculpatul din litigiul principal nu a contestat, în al doilea rând, că societățile constituite sau gestionate de acesta, prin intermediul cărora lucrătorii în cauză au fost detașați în Belgia, nu desfășurau nicio activitate substanțială în Portugalia în sectorul construcțiilor și nu aveau alt obiect decât acela de a asigura forță de muncă ieftină în Belgia și, în al treilea rând, că instituția portugheză competentă să emită certificate A 1 confirmase că fie aceste societăți nu solicitaseră eliberarea unor astfel de certificate, fie li s-a refuzat o astfel de eliberare din cauza inexistenței unor activități substanțiale ale respectivelor societăți în Portugalia în sectorul construcțiilor.

În faza de apel, EX, care nu contestă că documentele sub formă de certificate A 1 pe care le-a prezentat sunt false, invocă faptul că, în cazul unor indicii de fraudă, ipoteză care, în opinia sa, ar îngloba cazul de uz de certificate A 1 false, procedura de dialog și de conciliere prevăzută la Art. 76 alin. (6) din Regulamentul nr. 883/2004 constituie un element prealabil obligatoriu pentru constatarea existenței unei asemenea fraude.

Instanța de trimitere amintește jurisprudența Curții, rezultată în special din Hotărârea din 27 aprilie 2017, *A-Rosa Flussschiff* (C-620/15, EU:C:2017:309), care consacră principiul unicității legislației aplicabile acoperirii de securitate socială și competența exclusivă a instituției emitente, în cazul unor indicii de fraudă, în ceea ce privește aprecierea validității certificatelor A 1 pe care le-a emis. Pe de altă parte, această instanță face trimitere la Hotărârea din 2 aprilie 2020, *CRPNPAC și Vueling Airlines* (C-370/17 și C-371/18, EU:C:2020:260), din care ar reieși că procedura de dialog și de conciliere menționată constituie un element prealabil obligatoriu pentru a stabili dacă sunt îndeplinite condițiile existenței unei fraude.

Această instanță ridică însă problema aplicării principiilor rezultate din această jurisprudență în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, în care, pe de o parte, instanța de prim grad de jurisdicție a constatat că respectivele documente sub formă de certificate A1 nu au fost emise de instituția menționată în aceste documente, fără ca această constatare să fie contestată în cadrul apelului, și, pe de altă parte, au fost plătite contribuții la sistemul de securitate socială portughez în perioada în litigiu, în condițiile în care, potrivit Ministerului Public și Oficiului Național de Securitate Socială din Belgia, societățile prin intermediul cărora EX a detașat lucrătorii în cauză în Belgia nu au desfășurat niciodată o activitate substanțială în Portugalia.

Texte relevante: Art. 76 alin. (6) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004.

Hotărârea Curții: „1) Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) nr. 465/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012, trebuie interpretat în sensul că într-o situație în care resortisanți ai unui stat membru angajați de un întreprinzător stabilit în acest stat membru efectuează, prin intermediul unor documente sub formă de certificate A 1 pretins emise de instituția statului membru menționat competentă să elibereze acest tip de certificate, o muncă pentru acest întreprinzător într-un alt stat membru, pentru care această instituție percepe contribuții la asigurările sociale, acest regulament se aplică inclusiv atunci când, în cadrul unei proceduri penale inițiate împotriva respectivului întreprinzător, în fața instanțelor acestui din urmă stat membru, pentru săvârșirea unor fraude în materie de securitate socială, aceste instanțe constată, fără a fi contrazise de același întreprinzător, că aceste documente sunt false.

2) Articolul 76 alineatul (6) din Regulamentul nr. 883/2004, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 465/2012, trebuie interpretat în sensul că într-o situație în care resortisanți ai unui stat membru angajați de un întreprinzător stabilit în acest stat membru efectuează, prin intermediul unor documente sub formă de certificate A 1 pretins emise de instituția statului membru menționat competentă să elibereze acest tip de certificate, o muncă pentru acest întreprinzător într-un alt stat membru, pentru care această instituție percepe contribuții la asigurările sociale, procedura de dialog și de conciliere prevăzută de această dispoziție constituie un element prealabil obligatoriu pentru constatarea, de către o instanță a acestui din urmă stat membru, sesizată în cadrul unei proceduri penale inițiate împotriva respectivului întreprinzător pentru că a recurs în mod fraudulos la detașarea acestor lucrători sub acoperirea unor certificate A 1 false, a unei astfel de fraude”.

3. Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 19 iunie 2025 pronunțată în cauza C-200/24, *Comisia Europeană vs Polonia*, publicată în Repertoriul electronic sub nr. ECLI:EU:C:2025:459

Cuvinte-cheie: Neîndeplinirea obligațiilor de către un stat membru – Articolul 49 TFUE – Libertatea de stabilire – Articolul 56 TFUE – Libera prestare a serviciilor – Directiva 2000/31/CE – Comerț electronic – Articolul 8 alineatul (1) – Serviciu de comunicări comerciale furnizat de un membru al unei profesii reglementate – Legislație națională care interzice publicitatea pentru farmacii și pentru punctele de vânzare farmaceutice, precum și pentru activitățile lor – Restricție – Justificare – Protecția sănătății publice

Starea de fapt: Prin cererea introductivă, Comisia Europeană solicită CJUE să constate că, prin adoptarea articolului 94a alineatul 1 din ustawa – Prawo farmaceutyczne (Legea privind dreptul farmaceutic) din 6 septembrie 2001 (Dz. U. n° 126, poziția 1381), Republica Polonă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 8 alineatul (1) din Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic), precum și în temeiul articolelor 49 și 56 TFUE.

Modificările aduse Legii privind dreptul farmaceutic au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2012. Articolul 94a alineatul 1 din Legea farmaceutică modificată interzice publicitatea pentru farmacii, punctele de vânzare farmaceutice și activitățile acestora. Potrivit acestei dispoziții, comunicările referitoare la programul de funcționare și la amplasarea farmaciilor și a punctelor de vânzare farmaceutice nu constituie publicitate. Interdicția în cauză este însoțită de o amendă de până la 50 000 PLN (aproximativ 12 000 de euro).

La 25 ianuarie 2019, Comisia a adresat Poloniei o scrisoare de punere în întârziere prin care a arătat că dispoziția menționată este contrară Art. 8 alin. (1) din Directiva 2000/31 referitor la utilizarea comunicărilor

comerciale care fac parte dintr-un serviciu al societății informaționale furnizat de un membru al unei profesii reglementate, precum și Art. 49 și 56 TFUE, care privesc libertatea de stabilire și, respectiv, libera prestare a serviciilor.

Ca răspuns, prin scrisoarea din 25 martie 2019, Polonia a susținut mai întâi că domeniul de aplicare al restricției privind libertatea de stabilire și libera prestare a serviciilor care rezultă din articolul 94a alineatul 1 din Legea farmaceutică modificată privește numai mesajele al căror obiectiv explicit este creșterea vânzărilor de produse propuse în farmacie. Mai apoi, a arătat că această dispoziție urmărește obiectivul general de a asigura un nivel ridicat de protecție a sănătății publice și a invocat că dispoziția menționată nu încalcă Directiva 2000/31, întrucât o foarte mare parte a serviciilor farmaceutice furnizate de farmaciști nu ar face parte din activitățile farmaciilor sau ale punctelor de vânzare farmaceutice și, prin urmare, nu ar fi vizate de interdicția în cauză.

Texte relevante: Art. 8 alin. (1) din Directiva privind comerțul electronic, Art. 49 și 56 TFUE.

Hotărârea Curții: „1) Prin adoptarea articolului 94a alineatul 1 din ustawa – Prawo farmaceutyczne (Legea privind dreptul farmaceutic) din 6 septembrie 2001, Republica Polonă nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 8 alineatul (1) din Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic), precum și în temeiul articolelor 49 și 56 TFUE.

2) Republica Polonă este obligată la plata cheltuielilor de judecată”.

4. Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 9 ianuarie 2025 pronunțată în cauza C-394/23, Mousse vs. Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL), SNCF Connect, publicată în Repertoriul electronic sub nr. ECLI:EU:C:2025:2

67

Cuvinte-cheie: Protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal – Reducerea la minimum a datelor – Legalitatea prelucrării – Date referitoare la titlu și la identitatea de gen – Vânzare online de legitimații de călătorie – Dreptul la opoziție

Starea de fapt: SNCF Connect comercializează legitimații de călătorie feroviară precum bilete de tren, abonamente și carduri de reducere prin intermediul site-ului său internet și al aplicațiilor online. Clienții acestei întreprinderi sunt obligați să indice în mod obligatoriu titlul lor, prin bifarea mențiunii „Domnul” sau „Doamna” atunci când achiziționează legitimații de călătorie pe acest site internet sau pe aceste aplicații online.

Apreciind că condițiile de colectare și de înregistrare a datelor aferente titlului acestor clienți nu erau conforme cu cerințele RGPD, Mousse a sesizat CNIL cu o reclamație împotriva SNCF Connect.

Printr-o decizie din 23 martie 2021, CNIL a considerat că faptele reproșate SNCF Connect nu constituiau încălcări ale dispozițiilor vizate din RGPD și că procedura de examinare a reclamației menționate trebuia închisă. În susținerea acestei decizii, CNIL a constatat că prelucrarea datelor în discuție în litigiul principal era legală, în temeiul articolului 6 alineatul (1) primul paragraf litera (b) din RGPD, pentru motivul că era necesară pentru executarea contractului de prestare de servicii de transport în cauză. În plus, CNIL a arătat că, în raport cu scopurile sale, această prelucrare era conformă cu principiul reducerii la minimum a datelor, din moment ce faptul de a se adresa clienților în mod personalizat, prin utilizarea titlului acestora din urmă, corespundea uzanțelor admise în domeniul comunicărilor comerciale, civile și administrative.

În cererea sa introductivă depusă la instanța de judecată, Mousse arată printre altele că obligația de a bifa mențiunea „Domnul” sau „Doamna” la momentul unei achiziții online nu respectă principiul legalității consacrat la articolul 5 alineatul (1) litera (a) din RGPD și nici principiul reducerii la minimum a datelor, prevăzut la articolul 5 alineatul (1) litera (c) din acesta, din moment ce această mențiune nu ar fi necesară pentru executarea unui contract de prestare de servicii de transport și nici în scopul intereselor legitime ale SNCF Connect. Faptul că mențiuni de această natură sunt utilizate în corespondența comercială nu poate fi suficient pentru a face necesară o astfel de obligație. În sfârșit, o asemenea obligație ar fi de natură să aducă atingere dreptului de a călători fără a-și dezvălui titlul, dreptului la respectarea vieții private, precum și libertății de a-și defini în mod liber exprimarea de gen și ar da naștere unui risc de discriminare. În ceea ce privește resortisanții statelor în care starea civilă ar accepta un „gen neutru”, această mențiune nu ar corespunde realității și ar putea aduce atingere în special libertății lor de circulație, garantate de dreptul Uniunii.

Texte relevante: Art. 5 alin. (1) litera (c), Art. 6 alin. (1), Art. 21 din Regulamentul GDPR.

Hotărârea Curții: „1) Articolul 6 alineatul (1) primul paragraf literele (b) și (f) din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) coroborat cu articolul 5 alineatul (1) litera (c) din acest regulament trebuie interpretat în sensul că: – prelucrarea datelor cu caracter personal referitoare la titlul clienților unei întreprinderi de transport, al cărei scop este personalizarea comunicării comerciale bazate pe identitatea lor de gen, nu pare nici în mod obiectiv indispensabilă, nici esențială pentru a permite executarea corectă a unui contract și, prin urmare, nu poate fi considerată necesară pentru executarea acestui contract; – prelucrarea datelor cu caracter personal referitoare la titlul clienților unei întreprinderi de transport, al cărei scop este personalizarea comunicării comerciale bazate pe identitatea lor de gen, nu poate fi considerată necesară în scopul intereselor legitime urmărite de operatorul acestei prelucrări sau de o parte terță, în cazul în care: – interesul legitim urmărit nu a fost indicat acestor clienți cu ocazia colectării acestor date; sau – prelucrarea menționată nu se efectuează în limitele strictului necesar pentru realizarea acestui interes legitim; sau – având în vedere ansamblul împrejurărilor relevante, libertățile și drepturile fundamentale ale clienților respectivi pot prevala asupra interesului legitim menționat, în special din cauza unui risc de discriminare pe motive de identitate de gen.

2) Articolul 6 alineatul (1) primul paragraf litera (f) din Regulamentul 2016/679 trebuie interpretat în sensul că pentru aprecierea necesității unei prelucrări a datelor cu caracter personal în temeiul acestei dispoziții, nu trebuie să se ia în considerare eventuala existență a unui drept la opoziție al persoanei vizate, în temeiul articolului 21 din acest regulament”.

5. Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 20 mai 2025 pronunțată în cauza C-135/25 PPU, *M. S. T. vs Varhovna kasatsionna prokuratura na Republika Bulgaria*, publicată în Repertoriul electronic sub nr. ECLI:EU:C:2025:366

Cuvinte-cheie: Spațiul de libertate, securitate și justiție – Cooperare judiciară în materie penală – Dreptul de a fi prezent la proces – Informare cu privire la proces și la consecințele neprezentării – Imposibilitatea de a localiza persoana acuzată în pofida eforturilor rezonabile depuse de autoritățile competente – Posibilitatea unui proces și a unei decizii luate în lipsă – Dreptul la un nou proces sau la o altă cale de atac care permite reexaminarea pe fond a cauzei – Procedură jurisdicțională care permite să se stabilească existența unui drept la un nou proces – Obligația de celeritate

Starea de fapt: La 5 februarie 2024, lui M. S. T. și avocatului său numit din oficiu li s-a comunicat ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale pentru un furt calificat care ar fi fost săvârșit în luna octombrie 2023. Actul de acuzare preliminar îi impunea lui M. S. T. obligația să semneze periodic într-un registru ținut de autoritățile de poliție de la locul său de reședință. Acest act îl informa în plus că nu trebuia să părăsească acest loc și că trebuia să se prezinte la autorități în cazul citării.

În cursul fazei de urmărire penală, M. S. T. a fost audiat și a furnizat o adresă la care putea fi contactat de autorități. Acesta a declarat de asemenea că a fost informat cu privire la obligația de a plăti, în cazul condamnării, cheltuielile pentru avocatul numit din oficiu. La 28 februarie 2024, procurorul a întocmit rechizitoriul, iar ceea ce s-a reținut în acesta corespundea în fapt și în drept cu ceea ce s-a reținut în actul de acuzare preliminar care îi fusese înmănat lui M. S. T. în cursul fazei de urmărire penală.

Tribunalul a trimis o citație privind data și locul procesului la adresa pe care M. S. T. o furnizase în cursul fazei de urmărire penală. Această citație a fost însă restituită instanței respective, însoțită de o mențiune a funcționarului competent, potrivit căreia, din informațiile furnizate de apropiații săi, reieșea că M. S. T. lucra în Germania. Ulterior, instanța respectivă a încercat să îl citeze în persoană pe M. S. T., dispunând, printre altele, ca acesta să fie convocat prin telefon la un număr pe care îl indicase, efectuând o verificare a deplasărilor sale transfrontaliere și ordonând poliției să îl caute. Totuși, aceste căutări s-au dovedit nefructuoase, informațiile colectate indicând că M. S. T. părăsise Bulgaria la 16 februarie 2024. Tribunalul a examinat rechizitoriul emis împotriva lui M. S. T. în lipsa acestuia din urmă. Avocatul numit din oficiu care îl asistase pe M. S. T. în faza de urmărire penală a participat la procedura desfășurată în fața acestei instanțe.

La 8 mai 2024, instanța l-a condamnat în lipsă pe M. S. T. la o pedeapsă cu închisoarea de un an. Această hotărâre a rămas definitivă la 24 mai 2024, iar M. S. T. a început să execute pedeapsa la 16 iunie 2024.

M. S. T. a introdus o cerere de redeschidere a procedurii penale care a condus la condamnarea sa în lipsă.

Texte relevante: Art. 8 și 9 din Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale.

Hotărârea Curții: „Articolele 8 și 9 din Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2016 privind consolidarea anumitor aspecte ale prezumției de nevinovăție și a dreptului de a fi prezent la proces în cadrul procedurilor penale trebuie interpretate în sensul că

nu se opun ca, în temeiul unei reglementări naționale referitoare la persoanele acuzate care s-au sustras procedurii, dreptul la un nou proces să fie refuzat unei persoane condamnate în lipsă care a formulat o cerere în acest scop atunci când

– în primul rând, autoritățile competente au depus eforturi pentru a informa această persoană cu privire la data și la locul procesului său, în condițiile în care aceasta s-a sustras procedurii, cu încălcarea unei măsuri preventive luate împotriva sa, după ce a primit un act de acuzare preliminar;

– în al doilea rând, rechizitoriul, precum și un document care menționează data și locul acestui proces i-au fost trimise și livrate efectiv la adresa pe care o furnizase acestor autorități după primirea actului de acuzare preliminar, al cărui conținut corespunde, în ceea ce privește faptele imputate și încadrarea juridică a acestora, celui al rechizitoriului, și

– în al treilea rând, persoana respectivă a fost reprezentată de un avocat numit din oficiu pe parcursul întregii proceduri judiciare desfășurate în lipsa sa,

cu condiția, pe de o parte, ca autoritățile menționate să fi pus în aplicare toate mijloacele la care puteau recurge în mod rezonabil pentru a localiza persoana condamnată în lipsă înaintea procesului său și, pe de

altă parte, ca această persoană fie să fi fost informată în timp util cu privire la consecințele neprezentării, fie să fi încredințat fără echivoc avocatului care îi fusese numit din oficiu un mandat pentru a o reprezenta, în lipsa sa, în fața instanței de judecată”.

6. Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 25 februarie 2025 pronunțată în cauza C-233/23, *Alphabet Inc., Google LLC, Google Italy Srl vs. Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato, cu participarea: Enel X Italia Srl, Enel X Way Srl*, publicată în Repertoriul electronic sub nr. ECLI:EU:C:2025:110

Cuvinte-cheie: Concurență – Poziție dominantă – Piețe digitale – Platformă digitală – Refuzul unei întreprinderi aflate în poziție dominantă, care a dezvoltat o platformă digitală, de a permite accesul la această platformă unei întreprinderi terțe care a dezvoltat o aplicație, asigurând interoperabilitatea platformei respective și a acestei aplicații – Aprecierea caracterului indispensabil al accesului la o platformă digitală – Efectele comportamentului reproșat – Justificare obiectivă – Necesitatea dezvoltării de către întreprinderea aflată în poziție dominantă a unui model pentru o categorie de aplicații în scopul de a permite accesul – Definiția pieței în aval relevante

Starea de fapt: Google este o filială a Alphabet, care controlează Google Italy, cu sediul în Italia. Google a dezvoltat Android OS, un sistem de operare pentru dispozitive mobile care provin de la diferiți producători. Acest sistem, pus la dispoziție sub licență *open source*, poate fi, în principiu, utilizat gratuit și modificat fără a fi necesară o autorizație.

Android Auto, lansată în anul 2015 de Google, a fost dezvoltată pentru dispozitivele mobile care funcționează cu sistemul de operare Android OS în scopul de a permite utilizatorilor acestora să acceseze, direct de pe ecranul sistemului de infotainment al unui autovehicul, aplicații prezente pe aceste dispozitive. Pentru a asigura interoperabilitatea cu Android Auto a fiecărei aplicații, evitând în acest scop efectuarea unor teste lungi și costisitoare, Google oferă, pentru categorii întregi de aplicații, soluții sub forma unor „templates” (modele) pentru fiecare soluție de interoperabilitate (denumită în continuare „model”). Aceste modele permit unor terți să creeze versiuni ale propriilor aplicații care sunt interoperabile cu Android Auto. La sfârșitul anului 2018, erau disponibile modele pentru aplicațiile multimedia și de mesagerie. Pentru a răspunde nevoilor utilizatorilor de aplicații de navigare, Google a dezvoltat sau a achiziționat deopotrivă aplicații de cartografiere și de navigare, și anume Google Maps și Waze, care sunt interoperabile cu Android Auto. În plus, în anumite cazuri, în lipsa unui model prestabilit, Google a permis unor dezvoltatori terți să dezvolte aplicații personalizate.

ENEL X Italia Srl face parte din grupul Enel, care gestionează peste 60% dintre stațiile de încărcare disponibile pentru autovehiculele electrice în Italia și furnizează servicii pentru acest tip de încărcare. În luna mai 2018, Enel X Italia a lansat aplicația JuicePass, disponibilă pentru utilizatorii de dispozitive mobile care funcționează cu sistemul de operare Android OS, ce poate fi descărcată din Google Play. Această aplicație ar oferi o serie de funcționalități pentru încărcarea autovehiculelor electrice. În special, ea ar permite utilizatorilor acestora căutarea și rezervarea stațiilor de încărcare pe o hartă, transferul căutării pe Google Maps pentru a permite navigarea către stația de încărcare selectată și inițierea, întreruperea și monitorizarea sesiunii de încărcare, precum și plata aferentă.

În luna septembrie 2018, Enel X Italia a solicitat Google să întreprindă acțiunile necesare pentru a asigura interoperabilitatea JuicePass cu Android Auto, acțiuni pe care Google a refuzat să le întreprindă, pentru motivul că aplicațiile multimedia și de mesagerie ar fi singurele aplicații ale unor întreprinderi terțe care sunt interoperabile cu Android Auto. În urma unei a doua solicitări adresate de Enel X în luna decembrie

2018, Google a refuzat din nou, în luna ianuarie 2019, să întreprindă aceste acțiuni, pentru motive legate de securitate și din cauza necesității de a alocă în mod rațional resursele necesare pentru crearea unui nou model.

La 12 februarie 2019, Enel X Italia a sesizat AGCM, susținând că comportamentul Google, constând în refuzul nejustificat de a permite utilizarea aplicației JuicePass prin intermediul Android Auto, constituia o încălcare a articolului 102 TFUE. În luna octombrie 2020, Google a pus la dispoziție un model pentru proiectarea unor versiuni experimentale ale aplicațiilor de încărcare a autovehiculelor electrice, interoperabile cu Android Auto.

Prin decizia din 27 aprilie 2021, AGCM a considerat că comportamentul adoptat de Google, care consta în împiedicarea și întârzierea disponibilității pe platforma Android Auto a aplicației JuicePass, constituia un abuz de poziție dominantă în sensul articolului 102 TFUE. AGCM a dispus ca Google, printre altele, să pună la dispoziție o versiune definitivă a modelului pentru dezvoltarea unor aplicații de încărcare a autovehiculelor electrice și să dezvolte eventualele funcționalități identificate de Enel X ca fiind esențiale și care ar lipsi din această versiune. Această autoritate a aplicat de asemenea societăților Alphabet, Google și Google Italy o amendă de 102 084 433,91 euro, în solidar. Această decizie a fost atacată la instanță, iar instanța a respins la fond solicitările, sens în care s-a formulat apel. În faza de apel, instanța a formulat întrebările preliminare care au generat existența acestei cauze pe rolul CJUE.

Texte relevante: Art. 102 TFUE.

Hotărârea Curții: „1) Articolul 102 TFUE trebuie interpretat în sensul că refuzul unei întreprinderi aflate în poziție dominantă, care a dezvoltat o platformă digitală, de a asigura, la solicitarea unei întreprinderi terțe, interoperabilitatea acelei platforme cu o aplicație dezvoltată de acea întreprindere terță poate constitui un abuz de poziție dominantă chiar dacă platforma respectivă nu este indispensabilă pentru exploatarea comercială a acelei aplicații pe o piață în aval, ci este de natură să facă acea aplicație mai atractivă pentru consumatori, în cazul în care acea platformă nu a fost dezvoltată de întreprinderea aflată în poziție dominantă numai pentru nevoile activității proprii.

2) Articolul 102 TFUE trebuie interpretat în sensul că faptul că atât întreprinderea care a dezvoltat o aplicație și a solicitat unei întreprinderi aflate în poziție dominantă să asigure interoperabilitatea acesteia cu o platformă digitală a cărei titulară este această din urmă întreprindere, cât și că unii concurenți ai primei întreprinderi au rămas activi pe piața aplicației respective și și-au dezvoltat poziția pe aceasta, deși nu beneficiau de o asemenea interoperabilitate, nu indică în sine că refuzul întreprinderii aflate în poziție dominantă de a da curs acestei solicitări nu putea să producă efecte anticoncurențiale. Este necesar să se aprecieze dacă acest comportament al întreprinderii aflate în poziție dominantă era de natură să împiedice menținerea sau dezvoltarea concurenței, cu luarea în considerare a tuturor împrejurărilor de fapt pertinente.

3) Articolul 102 TFUE trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care un comportament care constă în refuzul unei întreprinderi aflate în poziție dominantă de a asigura interoperabilitatea unei aplicații dezvoltate de o întreprindere terță cu o platformă digitală a cărei titulară este întreprinderea aflată în poziție dominantă poate fi calificat drept abuz în sensul acestei dispoziții, întreprinderea aflată în poziție dominantă poate invoca în mod util, ca justificare obiectivă a refuzului său, inexistența unui model care să permită asigurarea interoperabilității la data la care întreprinderea terță a solicitat un asemenea acces, atunci când acordarea unei asemenea interoperabilități prin intermediul acestui model ar compromite, în sine și având în vedere proprietățile aplicației pentru care se solicită interoperabilitatea, integritatea platformei respective sau siguranța utilizării acesteia sau atunci când ar fi imposibil, din alte motive tehnice, să se asigure interoperabilitatea prin dezvoltarea modelului respectiv. Într-o situație diferită, întreprinderea aflată în poziție dominantă este obligată să dezvolte un asemenea model într-un termen rezonabil necesar în acest scop și, dacă este cazul, în schimbul unei contraprestații financiare adecvate, luând în considerare nevoile

întreprinderii terțe care a solicitat dezvoltarea, costul real al acestora și dreptul întreprinderii aflate în poziție dominantă de a obține un beneficiu adecvat.

4) Articolul 102 TFUE trebuie interpretat în sensul că, pentru a aprecia existența unui abuz care constă într-un refuz al unei întreprinderi aflate în poziție dominantă de a asigura interoperabilitatea unei aplicații dezvoltate de o întreprindere terță cu o platformă digitală a cărei titulară este întreprinderea aflată în poziție dominantă, o autoritate de concurență se poate limita la a identifica piața în aval pe care acest refuz poate să producă efecte anticoncurențiale, chiar dacă această piață în aval este doar potențială, fără ca o asemenea identificare să necesite în mod obligatoriu o definiție precisă a pieței produselor și a pieței geografice în discuție”.

7. Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 28 ianuarie 2025 pronunțată în cauza C-253/23, *ASG 2 Ausgleichsgesellschaft für die Sägeindustrie Nordrhein-Westfalen GmbH vs Land Nordrhein-Westfalen, cu participarea Otto Fuchs Beteiligungen KG, Bundeskartellamt*, publicată în Repertoriul electronic sub nr. ECLI:EU:C:2025:40

Cuvinte-cheie: Concurență – Dreptul la despăgubiri integrale pentru prejudiciul suferit – Cesiunea creanțelor reprezentând despăgubiri către un prestator de servicii juridice – Drept național care se opune recunoașterii calității de acționa a unui asemenea prestator în vederea recuperării grupate a acestor creanțe – Principiul efectivității – Dreptul la protecție jurisdicțională efectivă

Starea de fapt: La 31 martie 2020, ASG 2 a introdus la instanța din Germania o acțiune în pretenții, solicitând despăgubiri împotriva landului pentru prejudiciul cauzat printr-o înțelegere, pe baza drepturilor pe care i le-au cesionat 32 de fabrici de cherestea stabilite în Germania, în Belgia și în Luxemburg. Landului i s-a reproșat că, cel puțin în perioada 28 iunie 2005-30 iunie 2019, a uniformizat prețurile buștenilor de rășinoase pentru acesta, precum și pentru alți proprietari de păduri stabiliți în acest land, cu încălcarea Art. 101.

Autoritatea Federală de Concurență din Germania a investigat această practică și a adoptat, în anul 2009, o decizie privind angajamentele întemeiate pe legislația națională și pe Art. 101 TFUE, care viza landul, precum și alte landuri implicate în mod similar în comercializarea lemnului rotund.

Fabricile de cherestea în cauză urmăresc să obțină din partea landului repararea prejudiciului pe care consideră că l-au suferit pe întreaga durată a înțelegerii în cauză, ca urmare a prețurilor pretins excesive la care au cumpărat lemnul rotund provenit din acest land, în temeiul acestei înțelegeri. În acest scop, fiecare dintre fabricile de cherestea în cauză a cesionat către ASG 2 dreptul său la repararea prejudiciului cauzat de înțelegerea din speță. ASG 2, care dispune, în calitate de „prestator de servicii juridice”, în sensul RDG, de o abilitare în temeiul acestei legi, solicită astfel în fața instanței de trimitere, în mod grupat, repararea acestui prejudiciu în nume propriu și pe cheltuiala sa, dar pe seama cedenților, în schimbul unor onorarii în caz de succes.

Creanța reprezentând despăgubiri pentru prejudiciul cauzat de înțelegerea din speță ar privi mai multe sute de mii de achiziții de lemn rotund de către fabricile de cherestea în cauză. Pentru fiecare dintre ele, valoarea acestor achiziții s-ar ridica la mai multe mii sau chiar la câteva zeci de mii de tranzacții.

În fața instanței de trimitere, landul contestă atât temeinicia acțiunii, cât și calitatea procesuală activă a ASG 2. În această ultimă privință, el arată că fabricile de cherestea în cauză au cesionat drepturile lor la despăgubire către ASG 2 cu încălcarea RDG, astfel încât aceste cesiuni sunt nule. Astfel, abilitarea de care dispune ASG 2 în temeiul RDG nu i-ar permite acestora să urmărească recuperarea creanțelor derivate din prejudicii rezultate dintr-o încălcare prezumată a dreptului concurenței.

Instanța de trimitere precizează că, în dreptul german, în materie de daune în masă sau de daune de valoare redusă privind un număr mare de persoane, acțiunile justițiabililor pot fi grupate prin intermediul unui mecanism de cesiune de creanță („*Abtretungsmodell*”), calificat de asemenea drept „acțiune grupată în recuperare” („*Sammelklage-Inkasso*”). În acest cadru, persoanele pretins prejudiciate își cesionează creanțele unui prestator de servicii juridice care a primit abilitarea prevăzută de RDG, care îi permite, în principiu, să urmărească recuperarea acestor creanțe regrupate, în nume propriu și pe cheltuiala sa, pe seama cedentilor, în schimbul unui comision în caz de succes.

Texte relevante: Art. 101 TFUE, Art. 2 punctul 4, Art. 3 alin. (1) din Directiva 2014/104/UE.

Hotărârea Curții: „Articolul 101 TFUE coroborat cu articolul 2 punctul 4, cu articolul 3 alineatul (1) și cu articolul 4 din Directiva 2014/104/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind anumite norme care guvernează acțiunile în despăgubire în temeiul dreptului intern în cazul încălcărilor dispozițiilor legislației în materie de concurență a statelor membre și a Uniunii Europene, precum și articolul 47 primul paragraf din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretate în sensul că se opun interpretării unei reglementări naționale care are ca efect să împiedice persoanele pretins prejudiciate printr-o încălcare a dreptului concurenței să cesioneze drepturile lor la despăgubire unui prestator de servicii juridice pentru ca acesta să le valorifice, în mod grupat, în cadrul unei acțiuni în despăgubire autonome care nu este urmarea unei decizii definitive și obligatorii, în special în ceea ce privește stabilirea faptelor, a unei autorități de concurență care constată o asemenea încălcare, în măsura în care

– dreptul național nu prevede nicio altă posibilitate de regrupare a pretențiilor individuale ale acestor persoane prejudiciate care să fie de natură să asigure caracterul efectiv al exercitării acestor drepturi la despăgubire și

– exercitarea unei acțiuni în despăgubire individuală se dovedește, având în vedere ansamblul împrejurărilor speței, imposibilă sau excesiv de dificilă pentru persoanele menționate, cu consecința lipirii acestora de dreptul lor la o protecție jurisdicțională efectivă.

În cazul în care nu poate proceda la o interpretare a acestei reglementări naționale conformă cu cerințele dreptului Uniunii, aceste dispoziții de drept al Uniunii impun instanței naționale să lase neaplicată reglementarea națională menționată”.

8. Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 10 aprilie 2025 pronunțată în cauza C-481/23, JMTB, cu participarea: Ministerio Fiscal, Abogado del Estado, publicată în Repertoriul electronic sub nr. ECLI:EU:C:2025:259

Cuvinte-cheie: Cooperarea judiciară în materie penală – Decizia-cadru 2002/584/JAI – Mandat european de arestare – Motive de neexecutare facultativă – Condiție potrivit căreia faptele sunt de competența statului membru de executare, în conformitate cu dreptul său penal – Condamnare nedefinitivă – Mandat european de arestare emis în scopul urmăririi penale

Starea de fapt: Prin hotărârea din 21 februarie 2022, instanța din Spania l-a condamnat pe JMTB, un resortisant spaniol care locuiește în România, în calitate de coautor a trei infracțiuni fiscale și al unei infracțiuni de spălare a banilor. Pe de o parte, în ceea ce privește acuzația de săvârșire a fiecăreia dintre aceste trei infracțiuni fiscale, inculpatul a fost condamnat la doi ani de închisoare, precum și la o amendă de 23 de milioane de euro pentru exercițiul 2011, la o amendă de 135 de milioane de euro pentru exercițiul 2012 și la o amendă de 140 de milioane de euro pentru exercițiul 2013, pe lângă sancțiuni accesorii. Pe de altă

parte, în ceea ce privește acuzația de săvârșire a infracțiunii de spălare a banilor, el a fost condamnat la șase ani de închisoare și la o amendă de 54 de milioane de euro.

Faptele care au stat la baza condamnării inculpatului au constat în esență în crearea mai multor societăți în Spania, conduse de terți care acționau în calitate de administratori fictivi, pentru a eluda plata în Spania, pentru exercițiile financiare 2011-2013, a taxei pe valoarea adăugată (TVA) aferente vânzării de hidrocarburi, în valoare totală de peste 100 de milioane de euro.

În urma anunțului formulării de către inculpat a unui recurs împotriva hotărârii din 21 februarie 2022, acestuia din urmă i-a fost refuzată încuviințarea deplasării în România. Cu toate acestea, după localizarea inculpatului la frontiera croată în timp ce se deplasa către România, instanța de trimitere a adoptat, la 6 aprilie 2022, o decizie referitoare la acesta, însoțită de un mandat european de arestare și de un mandat internațional de arestare împotriva sa, prin care a dispus căutarea, arestarea și detenția sa preventivă.

Printr-o scrisoare din 4 aprilie 2023, Curtea de Apel Alba Iulia a comunicat o copie a hotărârii prin care refuzase executarea acestui mandat european de arestare. Din această hotărâre ar reieși că este cert că niciunul dintre motivele de neexecutare obligatorie prevăzute la articolul 3 din Decizia-cadru 2002/584 nu era aplicabil mandatului european de arestare emis împotriva inculpatului. Cu toate acestea, în ceea ce privește motivele de neexecutare facultativă prevăzute la articolul 4 din această decizie-cadru, Curtea de Apel Alba Iulia ar fi constatat, pe de o parte, că inculpatul furnizase documente justificative care atestă o ședere continuă și legală pe teritoriul român pe o perioadă de cel puțin cinci ani și, pe de altă parte, că acesta declarase că nu dorea să fie predat autorităților judiciare spaniole, ceea ce ar echivala cu un refuz al executării pedepsei în statul membru emitent, astfel încât ar exista un motiv care justifică refuzul predării persoanei în cauză. De asemenea, Curtea de Apel Alba Iulia ar fi considerat că infracțiunile pentru care inculpatul fusese condamnat în primă instanță de autoritatea judiciară emitentă a mandatului european de arestare erau definite de legislația spaniolă drept infracțiuni de evaziune fiscală și de spălare a banilor, pasibile de pedepse cu închisoarea de la trei la zece ani, astfel încât, dacă faptele ar fi fost de competența autorităților judiciare române, termenul de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiuni similare ar fi fost de zece ani de la data ultimei acțiuni sau a ultimei omisiuni. Astfel, arătând că cele trei infracțiuni de evaziune fiscală pentru care inculpatul fusese condamnat fuseseră săvârșite în cursul exercițiilor financiare 2011-2013, Curtea de Apel Alba Iulia ar fi dedus de aici că termenul de prescripție începuse să curgă cel târziu la 31 decembrie 2013. Apreciind, în plus, că de la săvârșirea acestor trei infracțiuni nu ar fi existat o cauză de întrerupere a termenului de prescripție a răspunderii penale, Curtea de Apel Alba Iulia ar fi concluzionat că acest termen se împlinise.

Având în vedere hotărârea menționată, instanța de trimitere observă că, pentru a refuza predarea inculpatului, Curtea de Apel Alba Iulia a reținut existența a două motive de neexecutare facultativă a mandatului european de arestare în discuție în litigiul principal, referitoare, pe de o parte, la prescripția acțiunii penale în temeiul dreptului român și, pe de altă parte, la reședința inculpatului în România. Or, în ceea ce privește prescripția acțiunii penale în temeiul dreptului român, instanța de trimitere arată că decizia prin care se refuză predarea inculpatului a fost adoptată în temeiul normelor privind prescripția infracțiunilor prevăzute de dreptul român, în condițiile în care toate faptele în discuție în litigiul principal fuseseră săvârșite în Spania și constituiau infracțiuni de evaziune fiscală care aduc atingere intereselor economice ale Regatului Spaniei, ceea ce ar implica faptul că autoritățile judiciare române nu ar fi în niciun caz competente să judece aceste infracțiuni și, prin urmare, să se prevaleze de articolul 4 punctul 4 din Decizia-cadru 2002/584.

În ceea ce privește reședința inculpatului în România, instanța de trimitere observă că articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584 nu permite refuzul predării persoanei căutate decât dacă sunt îndeplinite trei condiții cumulative, și anume, în primul rând, mandatul european de arestare trebuie să fi fost emis

în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate, în al doilea rând, persoana în cauză trebuie să rămână sau să aibă reședința în statul membru de executare sau să fie resortisant al acestuia și, în al treilea rând, statul de executare trebuie să se angajeze să execute această pedeapsă sau această măsură de siguranță în conformitate cu dreptul său intern. Or, în speță, prima dintre aceste condiții nu ar fi îndeplinită, întrucât inculpatul nu a fost condamnat decât în primă instanță, iar un recurs este în curs împotriva acestei condamnări. În plus, chiar presupunând că inculpatul este considerat rezident în România, refuzul predării acestuia nu a fost însoțit de niciun angajament al autorităților române de a executa în România pedeapsa care i-ar putea fi aplicată definitiv persoanei în cauză.

Potrivit instanței de trimitere, un asemenea refuz nu se justifică în lumina jurisprudenței Curții rezultate din Hotărârea din 31 ianuarie 2023, *Puig Gordi ș.a.* (C-158/21, EU:C:2023:57). Astfel, după cum ar reieși în esență din cuprinsul punctelor 75 și 76 din acea hotărâre, a admite că un stat membru poate adăuga la motivele de neexecutare a unui mandat european de arestare enunțate la articolele 3, 4 și 4a din Decizia-cadru 2002/584 alte motive, întemeiate pe dreptul național, care permit să nu se dea curs acestui mandat de arestare ar împiedica buna funcționare a sistemului simplificat de predare a persoanelor instituit în această decizie-cadru.

Texte relevante: Art. 4 punctele 4 și 6 din Decizia cadru 2002/584/JAI.

Hotărârea Curții: „1) Articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009, trebuie interpretat în sensul că autoritatea judiciară de executare a unui mandat european de arestare nu poate refuza executarea acestui mandat de arestare în temeiul acestei dispoziții atunci când mandatul de arestare menționat nu a fost emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

2) Articolul 4 punctul 4 din Decizia-cadru 2002/584, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299, trebuie interpretat în sensul că autoritatea judiciară de executare a unui mandat european de arestare nu poate refuza executarea acestui mandat de arestare în temeiul acestei dispoziții atunci când faptele nu sunt de competența statului membru de executare în conformitate cu dreptul său penal, și aceasta chiar dacă acțiunea penală sau pedeapsa ar fi fost prescrisă dacă dreptul acestui stat membru ar fi fost aplicabil”.

75

9. Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 20 martie 2025 pronunțată în cauza C-365/23, *SIA „A” vs C, D, E*, publicată în Repertoriul electronic sub nr. ECLI:EU:C:2025:192

Cuvinte-cheie: Protecția consumatorilor – Contract de adeziune – Contract încheiat între un profesionist care prestează servicii de dezvoltare sportivă și de asistență în carieră și un jucător «speranță» minor, reprezentat de părinții săi – Clauză care stabilește obligația de a plăti profesionistului o remunerație egală cu 10 % din veniturile obținute de acest sportiv în următorii 15 ani – Dreptul de proprietate – Drepturile copilului

Starea de fapt: A oferă sportivilor o serie de servicii de sprijinire a dezvoltării abilităților profesionale și a carierei lor. La 14 ianuarie 2009, A a încheiat cu C, un copil minor la acel moment în vârstă de 17 ani, reprezentat de D și de E, părinții săi, un contract de servicii de sprijinire a dezvoltării sportive și a carierei lui C, pentru a-i asigura acestuia, care încă nu avea calitatea de sportiv profesionist, succesul carierei sale profesionale în domeniul baschetului. Acest contract a fost încheiat pe o durată de 15 ani, și anume până la 14 ianuarie 2024.

Contractul din 14 ianuarie 2009 prevedea că A îi oferea lui C o gamă largă de servicii, printre care formarea și antrenamentul, medicina sportivă și asistența din partea unui psiholog în domeniul sportului, măsurile de sprijinire a carierei, încheierea de contracte între sportiv și cluburi, marketingul, serviciile juridice sau contabilitatea. În schimb, în temeiul punctului 6.1 din acest contract, C se angaja să îi plătească lui A o remunerație egală cu 10 % din toate veniturile nete pe care le va obține pe durata contractului, majorate cu taxa pe valoarea adăugată aplicabilă în Letonia, cu condiția ca valoarea acestor venituri să fie cel puțin egală cu 1.500 de euro pe lună.

La 29 iunie 2020, apreciind că remunerația prevăzută de contractul din 14 ianuarie 2009 pentru serviciile prestate lui C nu fusese plătită, A a sesizat instanțele letone cu o acțiune având ca obiect obligarea pârâților din litigiul principal la plata sumei de 1.663.777,99 euro, reprezentând 10 % din cuantumul veniturilor lui C provenite din contracte încheiate cu cluburi sportive.

Instanța de prim grad de jurisdicție și apoi instanța de apel au respins cererea lui A pentru motivul că contractul din 14 ianuarie 2009 nu era conform cu dispozițiile naționale privind protecția drepturilor consumatorilor și că, în special, clauza prin care C era obligat să plătească o remunerație egală cu 10 % din veniturile sale pe toată durata acestui contract era abuzivă.

A a formulat recurs la Curtea Supremă din Letonia, care este instanța de trimitere. Această societate a arătat că dispozițiile naționale referitoare la protecția drepturilor consumatorilor nu erau relevante în speță, întrucât contractul din 14 ianuarie 2009 făcea parte din categoria contractelor pentru sportivi „tânără speranță”, cărora nu li se aplică aceste dispoziții. A a solicitat de asemenea sesizarea Curții cu o cerere de decizie preliminară.

Instanța de trimitere arată că, deși Curtea a interpretat deja în mai multe rânduri noțiunea de „consumator”, aceasta nu a examinat până în prezent aspectul dacă dispozițiile referitoare la protecția drepturilor consumatorilor sunt aplicabile în domeniul sportului. Dacă aceasta ar trebui să fie situația, instanța de trimitere consideră că împrejurarea că, precum în speță, activitatea unui tânăr sportiv dobândește, ulterior încheierii contractului de servicii în cauză, un caracter profesional este lipsită de relevanță și nu poate împiedica persoana interesată să se prevaleze de calitatea de „consumator” în sensul Directivei 93/13.

Texte relevante: Art. 1 alin. (1), Art. 2 lit. (b), Art. 4 alin. (2), Art. 5, Art. 8 din Directiva 93/13.

Hotărârea Curții: „1) Articolul 1 alineatul (1) și articolul 2 litera (b) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii trebuie interpretate în sensul că un contract de prestări de servicii de sprijinire a dezvoltării și a carierei unui sportiv, încheiat între, pe de o parte, un profesionist care desfășoară o activitate în domeniul dezvoltării sportivilor și, pe de altă parte, un minor „speranță”, reprezentat de părinții săi, care, la momentul încheierii acestui contract, nu era încă angajat în domeniul sportului și, prin urmare, avea calitatea de consumator, intră în domeniul de aplicare al acestei directive.

2) Articolul 4 alineatul (2) și articolul 8 din Directiva 93/13 trebuie interpretate în sensul că o clauză contractuală care prevede că, pentru furnizarea de servicii de sprijinire a dezvoltării și a carierei într-un anumit sport, menționate în contract, tânărul sportiv se angajează să plătească o remunerație egală cu 10 % din veniturile pe care le va obține în cursul celor 15 ani ulteriori încheierii acestui contract intră în domeniul de aplicare al dispoziției menționate. În consecință, o instanță națională nu poate, în principiu, să aprecieze, în raport cu articolul 3 din această directivă, caracterul abuziv al unei astfel de clauze decât dacă ajunge la concluzia că aceasta nu este redactată în mod clar și inteligibil. Cu toate acestea, dispozițiile menționate nu se opun unei reglementări naționale care autorizează un control jurisdicțional al caracterului abuziv al clauzei respective chiar și atunci când aceasta este redactată în mod clar și inteligibil.

3) Articolul 5 din Directiva 93/13 trebuie interpretat în sensul că nu este redactată în mod clar și inteligibil, în sensul acestei dispoziții, o clauză a unui contract care se limitează să prevadă că, în schimbul unei prestări de servicii de sprijinire a dezvoltării sportive și a carierei, un sportiv se angajează să plătească prestatorului o remunerație egală cu 10 % din veniturile pe care le va obține în cursul celor 15 ani ulterioari încheierii acestui contract, fără a fi comunicate consumatorului, înainte de încheierea contractului menționat, toate informațiile necesare pentru a-i permite să evalueze consecințele economice ale angajamentului său.

4) Articolul 3 alineatul (1) din Directiva 93/13 trebuie interpretat în sensul că o clauză a unui contract care prevede că, în schimbul unei prestări de servicii de sprijinire a dezvoltării sportive și a carierei, un tânăr sportiv se angajează să plătească o remunerație egală cu 10 % din veniturile pe care le va obține în cursul celor 15 ani ulterioari încheierii acestui contract nu provoacă, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ, între drepturile și obligațiile părților, în sensul acestei dispoziții, pentru simplul fapt că această clauză nu stabilește o legătură între valoarea prestației furnizate și costul acesteia pentru consumator. Astfel, existența unui asemenea dezechilibru trebuie apreciată în special în raport cu normele aplicabile în dreptul național în lipsa unui acord între părți, cu practicile de piață loiale și echitabile la data încheierii contractului în materie de remunerare în domeniul sportiv în cauză, cu toate circumstanțele care însoțesc încheierea contractului menționat, precum și cu toate celelalte clauze ale acestuia sau ale unui alt contract de care depinde.

5) Articolul 6 alineatul (1) din Directiva 93/13 trebuie interpretat în sensul că se opune ca o instanță națională care a constatat că o clauză dintr-un contract încheiat între un profesionist și un consumator are un caracter abuziv, în sensul articolului 3 alineatul (1) din această directivă, să reducă suma datorată de consumator până la concurența costurilor suportate efectiv de prestator în cadrul executării acestui contract.

6) Directiva 93/13, citită în lumina articolului 17 alineatul (1) și a articolului 24 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, trebuie interpretată în sensul că în cazul în care o clauză a unui contract prevede că, în schimbul unei prestări de servicii de sprijinire a dezvoltării sportive și a carierei, un consumator se angajează să plătească o remunerație egală cu 10 % din veniturile pe care le va obține în cursul celor 15 ani ulterioari încheierii acestui contract, împrejurarea că consumatorul era minor la încheierea contractului menționat și că acesta din urmă a fost încheiat de părinții minorului în numele lui este relevantă pentru aprecierea caracterului abuziv al unei astfel de clauze”.

10. Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 13 martie 2025 pronunțată în cauza C-247/23, *VP vs Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság*, publicată în Repertoriul electronic sub nr. ECLI:EU:C:2025:172

Cuvinte-cheie: Protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal – Principiul exactității – Drept de rectificare – Restricții – Date privind identitatea de gen – Date inexacte încă din momentul înscrierii lor într-un registru public – Mijloace de probă – Practică administrativă care constă în solicitarea dovezii unui tratament chirurgical de schimbare de sex

Starea de fapt: VP este o persoană de cetățenie iraniană care a obținut statutul de refugiat în Ungaria în cursul anului 2014. În susținerea cererii sale de obținere a acestui statut, VP invocase transidentitatea sa și prezentase certificate medicale întocmite de specialiști în psihiatrie și în ginecologie. Potrivit acestor certificate, deși VP era născut femeie, identitatea sa de gen era masculină. În urma recunoașterii statutului său de refugiat pe această bază, VP a fost totuși înregistrat ca femeie în registrul de azil, care, în conformitate cu dispozițiile Legii privind dreptul de azil, este ținut de autoritatea competentă în materie de azil și care cuprinde datele de identificare, inclusiv genul, a persoanelor fizice care au obținut acest statut.

În cursul anului 2022, VP a depus o cerere la autoritatea competentă în materie de azil, în temeiul articolului 16 din Regulamentul GDPR, având ca obiect rectificarea mențiunii genului său ca fiind masculin și modificarea prenumelui său în registrul de azil. VP a anexat la această cerere certificatele medicale menționate. Prin decizia din 11 octombrie 2022, autoritatea a respins cererea pentru motivul că VP nu a dovedit că a fost supus unui tratament chirurgical de schimbare de sex și că certificatele furnizate nu stabileau decât transidentitatea sa.

VP a formulat o acțiune în anulare împotriva acestei decizii la Curtea de Apel din Budapesta, Ungaria, care este instanța de trimitere. În susținerea acțiunii formulate, VP arată că transidentitatea implică, prin definiție, o schimbare de identitate de gen și că certificatele medicale prezentate confirmă această schimbare. Din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului ar reieși că nu poate fi impus un tratament chirurgical de schimbare de sex în scopul recunoașterii unei schimbări de identitate de gen. O cerință de această natură ar fi de asemenea contrară în special articolelor 3 și 7 din cartă.

Situația din speță este agravată de împrejurarea că, din anul 2020, posibilitatea recunoașterii juridice a unei schimbări de identitate de gen ar fi încetat să existe pentru resortisanții maghiari. VP ar fi introdus acțiunea sa în temeiul articolului 16 din Regulamentul GDPR tocmai din cauza acestei lipse a posibilității de recunoaștere în dreptul național. Într-un asemenea context, instanța de trimitere ridică problema dacă acest articol impune autorității competente în materie de azil o obligație de rectificare a datelor referitoare la gen din registrul de azil și, în cazul unui răspuns afirmativ, care ar fi probele pe care persoana vizată ar trebui să le furnizeze în susținerea cererii sale.

Texte relevante: Art. 16 din Regulamentul GDPR.

Hotărârea Curții: „1) Articolul 16 din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) trebuie interpretat în sensul că impune unei autorități naționale responsabile cu păstrarea unui registru public să rectifice datele cu caracter personal referitoare la identitatea de gen a unei persoane fizice atunci când aceste date nu sunt exacte, în sensul articolului 5 alineatul (1) litera (d) din regulamentul respectiv.

2) Articolul 16 din Regulamentul 2016/679 trebuie interpretat în sensul că, în scopul exercitării dreptului de rectificare a datelor cu caracter personal referitoare la identitatea de gen a unei persoane fizice, conținute într-un registru public, această persoană poate fi obligată să furnizeze elementele de probă relevante și suficiente care pot fi solicitate în mod rezonabil persoanei menționate pentru a stabili inexactitatea acestor date. Cu toate acestea, un stat membru nu poate în niciun caz să condiționeze printr-o practică administrativă exercitarea acestui drept de prezentarea unor probe privind un tratament chirurgical de schimbare de sex”.